

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO : 2015/5174

KARAR TARİHİ : 09/06/2016

KISMEN TAVSİYE KISMEN RET KARARI

ŞİKAYETÇİ :

ŞİKAYET EDİLEN İDARE : Milli Eğitim Bakanlığı

ŞİKAYETİN KONUSU : : Şikayet sahibi, velisi olduğu 8. sınıf öğrencisi ...'in (...) Özel Ortaokulunda okuduğunu, kızının söz konusu okula kaydı için 2014-2015 ve 2015-2016 eğitim ve öğretim dönemlerinde, eğitim ve öğretim desteği talebinde bulunduğunu, ancak iki yıldır bu destekten faydalanamadığını, eğitim ve öğretim desteği verilebilecek öğrencilerin tespit formunda kızının toplam puanının 456,4871 olduğunu, Milli Eğitim Bakanlığına eğitim ve öğretim desteği talebinin yeniden değerlendirilmesiyle ilgili olarak başvurduğunu fakat sorularına cevap bulamadığını, eğitim ve öğretim desteği verilebilecek öğrencilerin tespit formunda yer alan kriterlere verilen puanlama sisteminde aykırılıklar ve bazı eksikler olduğunu, Milli Eğitim Bakanlığınca hakkaniyete uygun olmayan şekilde öğrencilere destek verildiğini iddia ederek şikayet konusu hususların incelenip bir karar verilmesini talep etmektedir.

ŞİKAYET BAŞVURU : 30.10.2015

TARİHİ

I. USÛL

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1) Şikayet başvurusu, gerçek kişiler için elektronik şikayet başvuru belgesi doldurulmak suretiyle yapılmış olup, 30/10/2015 tarih ve 11480 sayı ile kayıt altına alınmıştır. Şikâyet başvurusunun

karara bağlanması için 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına geçilmiştir.

B. Ön İnceleme Süreci:

2)Yapılan ön incelemede, şikayet konusunun kurumumuzun görev alanına girdiği, şikayetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, idari başvuru yollarının tüketildiği, şikayetin süresinde yapıldığı ayrıca diğer ön inceleme konularında da şikâyet dosyasının inceleme ve araştırılmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR:

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları:

3) Şikayet sahibi, özetle; velisi olduğu 8. sınıf öğrencisi ...'in (T.C:....) Özel Ortaokulunda okuduğunu, kızının söz konusu okula kaydı için 2014-2015 ve 2015-2016 eğitim ve öğretim dönemlerinde, eğitim ve öğretim desteği talebinde bulunduğunu ancak iki yıldır bu destekten faydalanamadığını, eğitim ve öğretim desteği verilebilecek öğrencilerin tespit formunda kızının toplam puanının 456,4871 olduğunu, Milli Eğitim Bakanlığına eğitim ve öğretim desteği talebinin yeniden değerlendirilmesiyle ilgili olarak/2015 tarihinde başvurduğunu fakat sorularına cevap bulamadığını, eğitim ve öğretim desteği verilebilecek öğrencilerin tespit formunda yer alan kriterlere verilen puanlama sisteminde aykırılıklar ve bazı eksikler olduğunu, Milli Eğitim Bakanlığınca hakkaniyete uygun olmayan şekilde öğrencilere destek verildiğini iddia ederek şikayet konusu hususların incelenip bir karar verilmesini talep etmektedir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları:

4) Şikâyet başvurusunun çözüme kavuşturulması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığından/2015 tarihli sayılı, İl Milli Eğitim Müdürlüğünden ise aynı tarihli sayılı yazı ile bilgi belge isteme yazılarına cevaben gerekli bilgi ve belgeler Kamu Denetçiliği Kurumu'na gönderilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gönderilen bilgi ve belgelerden özetle;

4.1) 2015-2016 öğretim yılı için 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamındaki Özel Okullarda Öğrenim Gören/Görececek Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği Verilmesine İlişkin olarak “Eğitim ve Öğretim Desteği Uygulama e-Kılavuzu” hükümleri çerçevesinde iş ve işlemlerin yürütülmekte olduğu ve “Eğitim ve Öğretim Desteği Yerleştirme Usul ve Esasları” doğrultusunda yerleştirme işlemlerinin yapıldığı,

4.2) Söz konusu usul ve esaslara göre; eğitim ve öğretim desteği almaya hak kazanan öğrencilerin yerleştirme işlemlerinde, yerleştirme puanlarının her sınıf seviyesinde ayrı ayrı değerlendirmeye alındığı, yerleştirme işleminin alt sınıflardan üst sınıflara doğru yapıldığı,

4.3) Sınıf seviyelerinden 1, 5 ve 9'lara özel okulun eğitim ve öğretim desteği kontenjanının yüzde 40'ı kadar diğer sınıf seviyelerinin her birine okulun destek kontenjanının yüzde 20'si kadar öğrenci yerleştirildiği,

4.4) Bina kontenjanlarının boş kalan bölümlerine, özel okulu dışarıdan tercih eden öğrenciler (kurum dışı) ve özel okula kayıtlı olan öğrencilerden (kurum içi) en yüksek puana göre öğrencilerin yerleştirildiği, okulun bina kontenjanının dolduğu durumlarda ilgili özel okula kayıtlı öğrencilerden puan üstünlüğüne göre yerleştirme işlemi yapıldığı,

4.5) Öğrencilerin tercihleri sonucunda ilgili özel okul için iki yerleştirme puanının ilan edildiği, yerleştirmede oluşan en düşük puanların; dışarıdan yerleşen öğrenci (kurum dışı) ve okulun kayıtlı öğrencisinin (kurum içi) en düşük puanları olduğu,

4.6) Okulların eğitim ve öğretim destekli kontenjanlarının üzerinde destek kapsamında yerleştirme işlemi yapılmadığı,

4.7) ...'in, İl için ayrılan destek kontenjanı dolduğundan, tercih ettiği Özel Ortaokuluna yerleştirilemediği, söz konusu kuruma 8.sınıf düzeyinde kurum içi ve kurum dışı yerleştirme yapılamadığı, Özel Ortaokuluna 2015-2016 eğitim ve öğretim desteği 1. yerleştirme sonuçlarına göre 5.sınıf düzeyinde 15 öğrenci yerleştirilmiş olup en düşük yerleştirme puanının 358,2468 olduğu, aynı okula 6.sınıf düzeyinde 7 öğrenci yerleştirilmiş olup en düşük yerleştirme puanı 412,2874 olduğu,

4.8) Şikayetçi ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlık bulunmadığı,

belirtilmiştir.

C. Olaylar

5) 3 ve 4 numaralı paragraflarda açıklandığı üzere, eğitim ve öğretim desteğinden yararlanacak okullar ve öğrencilerin kılavuzda belirtilen sürelerde MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü internet sayfasında duyurulduğu, destek alabilecek nitelikteki öğrencilerin belirlenmesi için eğitim ve öğretim desteği verilebilecek öğrencilerin tespit formu (EK-12) düzenlendiği, ailenin aylık toplam geliri beyan edilirken değerlendirmede bu formdaki bilgilerin esas alındığı, bu kapsamda yapılan değerlendirmeye göre şikayetçinin velisi olduğu ...'in 2015-2016 eğitim öğretim dönemi için eğitim ve öğretim desteği verilecek asil öğrenciler arasında ilan edildiği, 4-10 Eylül 2015 tarihleri arasında e-okul üzerinden tercih işlemi gerçekleştirdiği, 11/09/2015 tarihli yerleştirme döneminde öğrencisi olduğu Özel Ortaokuluna destek kapsamında yerleştirmesinin yapılamadığının açıklandığı, şikayetçi velisinin idareye .../2015 tarihinde itirazda bulunarak Milli Eğitim Bakanlığınca hakkaniyete uygun olmayan şekilde öğrencilere destek verildiğini iddia ederek öğrencinin destek talebinin yeniden değerlendirilmesini istediği, şikayetçinin eğitim öğretim desteğine ilişkin idareye yaptığı başvurusunun cevaplandırılması için İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün/2015 tarihli sayılı yazıyla Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü tarafından talimatlandırıldığı, idarenin/2015 tarihli sayılı cevabi yazısıyla veliye “il için ayrılan destek kontenjanı dolduğundan anılan okulda kurum içi ve kurum dışı yerleştirme yapılamadığını” bildirdiği, velinin konuyla ilgili olarak benzer taleple

30/10/2015 tarihinde şikayet başvurusunda bulunduğu ve Kamu Denetçiliği Kurumundan şikayet konusu hususların incelenerek karar verilmesini talep ettiği anlaşılmaktadır.

D. Kamu Denetçisinin İnceleme ve Araştırma Bulguları:

6) Şikayet konusunun çözümü amacıyla ilgili idareden istenilen bilgi ve belgeler Kamu Denetçiliği Kurumu'na Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gönderilmiş, söz konusu bilgi ve belgelere raporun "İdarenin Şikayete İlişkin Açıklamaları" başlığı altındaki paragraflarda yer verilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE:

A. İlgili Mevzuat:

7) Anayasada düzenlenen sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler arasında bulunan *Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevine* ilişkin 42. maddede "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir. (...) Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar." hükmüne yer verilmiştir.

7.1) Anayasanın Dilekçe, bilgi edinme ve Kamu Denetçisine başvurma hakkı başlıklı 74. maddesi "(...) (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/8 md.) Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/8 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler. (...)” hükmüne amirdir.

7.2) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun Kurumun görevi başlıklı 5.maddesi "Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir. Ancak; a) Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler ile resen imzaladığı kararlar ve emirler, b) Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler, c) Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar, ç) Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri, Kurumun görev alanı dışındadır." şeklinde düzenlenmiştir.

8) ...'in eğitim ve öğretim desteği başvurusuna ilişkin iş ve işlemlerin "**Eğitim ve Öğretim Desteği Uygulama e-Kılavuzu**" hükümleri çerçevesinde yürütüldüğü ve "**Eğitim ve Öğretim Desteği Yerleştirme Usul ve Esasları**" doğrultusunda yerleştirme işlemlerinin yapıldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu kılavuzun dayanağını teşkil eden **5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Ek 1. maddesinde;**

8.1) "(Ek: 1/3/2014-6528/12 md.) (İptal birinci fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 13/7/2015 tarihli ve E.: 2014/88, K.: 2015/68 sayılı Kararı ile.) Bu Kanun kapsamında örgün eğitim yapan özel ilkökul, özel ortaokul ve özel liselerde öğrenim gören Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı öğrenciler

için, resmî okullarda öğrenim gören bir öğrencinin okul türüne göre her kademede okulun öğrenim süresini aşmamak üzere, eğitim ve öğretim desteği verilebilir. (...) yararlandırılabilir.

8.2) *Eğitim ve öğretim desteği, Bakanlıkça eğitim kademelerine göre her bir derslik için belirlenen asgari öğrenci sayısının üzerinde ve her hâlükârda derslik başına belirlenen azami öğrenci sayısını geçmemek üzere verilebilir. Eğitim ve öğretim desteği verilecek toplam öğrenci sayısı her yıl Maliye Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken belirlenir.*

8.3) *Eğitim ve öğretim desteği; yörenin kalkınmada öncelik derecesi ve gelişmişlik durumu, öğrencinin ailesinin gelir düzeyi, eğitim bölgesinin öğrenci sayısı, desteklenen öğrenci ve öğrencinin gideceği okulun başarı seviyeleri ile öncelikli öğrenciler gibi ölçütler ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınarak verilebilir.” hususları düzenlenmiştir.*

9) 20/03/2012 tarihi 28239 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununda belirtilen özel öğretim kurumlarına ilişkin **Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin Ek-2. maddesinde**, Kanunun Ek-1 inci maddesi kapsamındaki eğitim ve öğretim desteğine ilişkin şartlar düzenlenmiştir.

9.1) Buna göre anılan yönetmeliğin **Ek 2. maddesinde** (Ek:RG-5/7/2014-29051); “(1) Kanunun Ek-1 inci maddesine göre her yıl Temmuz ayında Maliye Bakanlığı ile müştereken hazırlanacak olan tebliğde illere göre belirlenen sayıdaki öğrenciler için (Ek-10) de yer alan okul türleri ve gruplarına göre eğitim ve öğretim desteği verilebilir. Tebliğde; her bir öğrenci için verilebilecek eğitim öğretim desteği tutarı resmi okullarda öğrenim gören bir öğrencinin okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde Devlete maliyetinin bir buçuk katını geçmemek üzere, bir önceki yılın verileri esas alınarak belirlenir.

9.2) (...) (3) (Değişik:RG-23/7/2015-29423) Eğitim ve öğretim desteğinden yararlanmak isteyen okullar ve öğrenciler Ağustos ayı içerisinde MEBBİS ve e-Okul üzerinde oluşturulan modül üzerinden müracaat ederler. Eğitim ve öğretim desteği verilecek asil öğrenciler, Eylül ayı içerisinde Ek-12’ye göre tespit edilir. Eğitim ve öğretim desteğinden yararlanacak okullar ve öğrenciler Genel Müdürlük internet sayfasında duyurulur.

9.3) (4) (Değişik:RG-23/7/2015-29423) Eğitim ve öğretim desteğinden yararlanacak öğrenciler, e-Okulda oluşturulan modül üzerinden tercihlerine uygun okula yerleştirilir. Eğitim ve öğretim desteği kapsamında destekten faydalanan öğrenciler, Eylül ayı içerisinde başka bir okula nakil olmaları hâlinde eğitim ve öğretim desteği hakkını kaybederler.

9.4) (5)(Değişik:RG-23/7/2015-29423) Öğrencinin, eğitim ve öğretim desteğinden yararlanabilmesi için, Eğitim ve Öğretim Desteği Uygulama E-Kılavuzunda belirtilen başvuru ve yerleştirme takvimine göre Eylül ayı içerisinde okula kaydının veya naklinin yapılmış olması gerekir. İle ayrılan eğitim ve öğretim desteği alacak öğrenci sayısının tamamının kullanılmaması durumunda Genel Müdürlük iller arasında kontenjan dağılımını düzenleyebilir.

9.5) (...) (9) (Değişik:RG-23/7/2015-29423) Ek-12’deki forma göre yapılacak değerlendirmede eşitlik olması durumunda, öncelikle bir önceki yılın yılsonu başarı puanı yüksek olan, eşitliğin

bozulmaması durumunda özürsüz devamsızlığı az olan yerleştirilir. Eşitliğin yine bozulmaması halinde ise yaşı küçük olan öğrenci yerleştirilir.

9.6) (10) Söz konusu eğitim ve öğretim desteğini sunan ve yararlananlardan gerçek dışı beyanda bulunmak suretiyle fazladan ödemeye sebebiyet verenler hakkında Kanunun Ek-1 inci maddesi hükümleri uygulanır. (...)” hususlarına yer verilmektedir.

10) Eğitim ve öğretim desteğine ilişkin uygulamanın detayları ise, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Ek 1 inci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve sekizinci fıkralarına istinaden 25/07/2015 tarihli 29425 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan **2015-2016 Eğitim ve Öğretim Yılında Özel Okullarda Öğrenim Görecek Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği Verilmesine İlişkin Tebliğ**’de düzenlenmiştir. Anılan tebliğde yukarıda yer verilen 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Ek 1 inci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve sekizinci fıkraları kapsamında *eğitim ve öğretim desteği verilecek okul kademe ve türleri, destek tutarları, öğrenci sayısı ve bunlara ilişkin diğer hususlar* belirtilmiştir. Buna göre *2015-2016 eğitim ve öğretim yılında okul kademe ve türleri için önceki yıllarda destek verilen öğrenci sayısı dâhil toplam 350 bin öğrenciye eğitim ve öğretim desteği verileceği, illere göre eğitim ve öğretim desteği verilecek okul kademe ve türleri, öğrenci sayısı, öğrenci ve okul seçilmesine ilişkin ölçütler ile diğer ilgili hususların Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanacak kılavuzda belirtileceği, sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyelerine göre eğitim ve öğretim desteği verilecek öğrencilerin illere dağıtımında kullanılacak katsayılar gibi* açıklayıcı düzenlemelere tebliğde yer verilmiştir.

11) Yukarıda açıklanan mevzuat doğrultusunda eğitim ve öğretim desteği başvurularına ilişkin iş ve işlemlerin açıklanması amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 7 numaralı paragrafta belirtilen Eğitim ve Öğretim Desteği Uygulama e-Kılavuzu 31/07/2015 tarihli E.7693023 sayılı genelgeyle yayınlanmıştır.

11.1) 2015-2016 eğitim öğretim döneminde uygulamaya esas olan **5580 Sayılı Kanun Kapsamındaki Özel Okullarda Öğrenim Gören/Görecek Öğrenciler İçin Verilecek Eğitim ve Öğretim Desteği Uygulama E-Kılavuzu (2015)**’nda başvuru ve yerleştirme takvimi açıklanmış ve tebliğde yer alan okul türlerine göre toplam 230.000 öğrenciye 2015-2016 eğitim öğretim yılında geçerli olmak üzere eğitim ve öğretim desteği verileceği belirtilmiştir.

11.2) Kılavuzda yayınlanan Eğitim ve Öğretim Desteği Verilecek Okul Türleri, Destek Tutarları ve Destek Verilecek Öğrenci Sayıları tablosunda ortaokul düzeyinde 50.000 öğrenciye 3.750,00 TL tutarında destek verileceği belirtilmiştir. Ayrıca kılavuzda tercih ve yerleştirme işlemlerine dair, kılavuzun Genel Açıklamalar bölümünde ilgili yönetmelik maddeleriyle benzer şekilde düzenleme yapılmıştır. Bu doğrultuda şikayet başvurusunun incelenmesinde başvurulacak hususlar açısından “*t) Okullara eğitim ve öğretim desteği almaya hak kazanan öğrencilerin yerleştirme işlemlerinde yerleştirme puanları her sınıf seviyesinde ayrı ayrı değerlendirmeye alınacaktır. Yerleştirme işlemi alt sınıflardan üst sınıflara doğru yapılacaktır.*” maddesi önem arz etmektedir.

11.3) Kılavuzun “**3.2.Öğrenci Başvurularını Alacak Resmi/Özel Okulların Yapacakları İşlemler**” kısmında“(…) a) Okul yöneticileri varsa Yönetmelik eki Eğitim ve Öğretim Desteği

Verilebilecek Öğrencilerin Tespit Formu (Ek-12)'nin 1'inci maddesinin (b), (c), (d) fıkralarında yer alan bilgileri Modüle girecektir. (...)d) Okul yöneticileri, Yönetmelik eki Eğitim ve Öğretim Desteği Verilebilecek Öğrencilerin Tespit Formu (Ek-12)'nda yer alan bilgi ve belgeleri kontrol ederek Modüle girecektir. Başvuru çıktısının onaylı bir örneği veliye/vasiye verilecek bir örneği de okul müdürlüklerinde muhafaza edilecektir. Gerçeğe aykırı bilgi ve belge girişinde bulunan okul yöneticileri hakkında yasal işlem yapılacaktır.” hususları belirtilmiştir.

11.4) Kılavuzun “4. Destekten Yararlanmak İsteyen Öğrenci Velilerinin/Vasilerinin Yapacakları İşlemler” kısmında; “ a) *Veliler/vasiler, öğrencinin kayıtlı bulunduğu resmi/özel okul müdürlüklerinde, e-Okuldaki Özel Kurumlar Eğitim ve Öğretim Desteği Menüsü üzerinden başvurularını yapacaktır. b) Veliler/vasiler, Yönetmelik eki Eğitim ve Öğretim Desteği Verilebilecek Öğrencilerin Tespit Formu (Ek-12)'nda yer alan bilgilerin doğruluğundan sorumlu olacaktır. Yanlış bilgi ve belge sunanların başvuruları ve eğitim ve öğretim desteği hakları geçersiz sayılacak olup haklarında yasal işlem yapılacaktır. (...) c) Veliler/vasiler, eğitim ve öğretim desteği alacak öğrencinin birlikte yaşadığı aile bireylerine ait 2015 yılı Nisan-Mayıs-Haziran aylarından herhangi birinin toplam gelir durumunu gösteren vergi dairesi, muhasebe birimleri veya ilgili kişi, kurum ve kuruluşlardan alınacak belge ve Eğitim ve Öğretim Desteği Uygulama e-Kılavuzu ekinde yer alan kira gelir taahhütnamesini başvuru esnasında okul müdürlüğüne teslim edecektir. d) (...) Ek-12'nin Anne ve Babanın Durumu başlığının dördüncü satırında belirtilen durumun onaylı belgesini başvuru esnasında okul müdürlüklerine teslim edecektir.*” şeklinde düzenlenmiştir.

11.5) Kılavuzun “5. Bakanlıkça Yapılacak İşlemler” kısmında; “a) Eğitim ve öğretim desteği il kontenjanları Bakanlığın internet adresinden ilan edilecektir. (...) c) Yönetmelik eki Eğitim ve Öğretim Desteği Verilebilecek Öğrencilerin Tespit Formu (Ek-12) incelenerek değerlendirme sonucunda eğitim ve öğretim desteği tercihi yapacak öğrencileri ilan edilecektir.” maddelerine yer verilmiştir.

11.6) Kılavuzda atıfta bulunulan ve ilgili Yönetmeliğin ekinde yer alan *Eğitim ve Öğretim Desteği Verilebilecek Öğrencilerin Tespit Formunda (Ek-12)* yer alan kriterlere aşağıdaki gibidir;

EK-12

(Ek:RG-5/7/2014-29051) (Değişik:RG-8/8/2015-29439)

EĞİTİM VE ÖĞRETİM DESTEĞİ VERİLEBİLECEK ÖĞRENCİLERİN TESPİT FORMU

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	PUAN DEĞERİ	PUAN
1-Öğrencilerin Başarısı		
a) Bir önceki yıldaki başarı durumu		
b) Ülkemizi uluslararası olimpiyatlarda temsil etmesi (İlgili federasyonlarca)	70	

c) Ulusal düzeyde yapılan yarışmalarda aldığı başarı (Birincilik, ikincilik, üçüncülük)	50	
d) İl genelinde yapılan yarışmalarda aldığı başarı (Birincilik, ikincilik, üçüncülük)	40	
2- Ailenin Aylık Toplam Geliri		
1.000 TL den daha az ise	340	
1.000 TL veya 1.500 TL arası ise	330	
1.501 TL veya 2.500 TL arası ise	320	
2.501 TL veya 3.500 TL arası ise	310	
3.501 TL veya 4.500 TL arası ise	280	
4.501 TL veya 6.000 TL arası ise	250	
6.001 TL veya 7.500 TL arası ise	200	
7.501 TL veya 9.000 TL arası ise	100	
9.001 TL veya 10.500 TL arası ise	80	
10.501 TL ve daha fazla	40	
3-Ailede Öğrenim Gören Diğer Çocuklar		
Yok	0	
Her bir okul öncesi eğitim ve ilköğretim öğrencisi için (En Fazla Üç Kardeş-her biri için 20 puan)	60	
Her bir ortaöğretim okulu öğrencisi için (En Fazla Üç Kardeş-her biri için 20 puan)	60	
Açık öğretim veya askeri okul öğrencisi (En Fazla Üç Kardeş-her biri için 20 puan)	60	
Her bir üniversite öğrencisi için (En Fazla İki Kardeş-her biri için 40 puan)	80	
4- Anne ve Babanın Durumu		
Anne ve baba ölü	100	
Anne veya baba ölü	80	
Anne ve baba ayrı	40	
Vazife başında vefat etmiş MEB Personeli	70	
5- Aldığı disiplin cezaları (Uyarma Cezaları Hariç)	-100	

6- Kanununun 13 üncü maddesinde belirtilen harp veya vazife malulü sayılanların ilk ve orta öğrenim çağındaki çocukları ile haklarında koruma, bakım veya barınma kararı verilen çocuklar	100	
TOPLAM PUAN		

(*) Ailenin aylık toplam gelir tutarları her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle yeniden belirlenir.

12) MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nün bilgi belge talebine cevaben gönderdiği ...2015 tarihli sayılı yazıda, yukarıda açıklanan kılavuz hükümleri çerçevesinde iş ve işlemler yürütüldüğü ve Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nün/2015 tarihli ve sayılı yazısında açıklanan “**Eğitim ve Öğretim Desteği Yerleştirme Usul ve Esasları**” doğrultusunda yerleştirme işlemlerinin yapıldığı bildirilmiştir.

12.1) 17/08/2015 tarihli **Eğitim ve Öğretim Desteği Yerleştirme Usul ve Esaslarına** 4 numaralı paragraf ve devamında yer verilmiş olup, şikayetin incelenmesi açısından “*1.Eğitim ve öğretim desteği almaya hak kazanan öğrencilerin yerleştirme işlemlerinde, yerleştirme puanları her sınıf seviyesinde ayrı ayrı değerlendirmeye alınacaktır. Yerleştirme işlemi alt sınıflardan üst sınıflara doğru yapılacaktır. 2.Sınıf seviyelerinden 1, 5 ve 9'lara özel okulun eğitim ve öğretim desteği kontenjanının yüzde 40'ı kadar diğer sınıf seviyelerinin her birine okulun destek kontenjanının yüzde 20'si kadar öğrenci yerleştirilecektir.*” esasları düzenlenmiştir.

B. Şikâyet Konusuna İlişkin Uygulamalar:

13) Konuyla ilgili olarak idare mahkemelerinde, eğitim ve öğretim desteği yerleştirme sonuçlarına itiraz çerçevesinde şikayete konu kılavuzun bazı maddelerinin iptali istemiyle açılmış ve halihazırda devam eden davalar mevcut olup kesinleşmiş yargı kararı bulunmamaktadır.

C. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme:

14) Şikayetçi eğitim ve öğretim desteği alamayan kızı ...'in yerleştirme sonucu ve 3 numaralı paragrafta yer verilen iddiaları çerçevesinde Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim ve öğretim desteği uygulamasının incelenmesini talep etmektedir. 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında özel okullarda verilen eğitim ve öğretim desteğinin dayanağını oluşturan mevzuat 8, 9, 10, 11 ve 12 numaralı paragraflarda açıklanmış olup şikayetçinin kızı ...'in başvuru ve yerleştirme sonuçlarına ilişkin iş ve işlemlerin belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olarak, e-okul üzerinden yapıldığı anlaşılmaktadır.

14. 1.) 2016 yılı için yayınlanan takvime göre, eğitim ve öğretim desteğinden yararlanmak isteyen özel okulların MEBBİS, öğrencilerin ise e-okul üzerinden başvurularının alındığı, başvuruların ilçe onay işlemlerinin gerçekleştirildiği, destek verilecek özel okulların ve Tespit Formundaki bilgilere göre destekten yararlanabilecek öğrencilerin ilan edildiği, destek verilecek özel okul

kontenjanlarının ilan edildiği, destekten yararlanacak öğrencilerin e-okul üzerinden tercihlerinin (15 okul tercih edilebilmektedir) alındığı, yerleştirme sonuçlarının ilan edildiği, kesin kayıtların yapıldığı, yedek öğrenci kayıtlarının ilan edildiği ve müteakiben kayıtlarının yapıldığı belirtilmiştir.

14.2) için 2015-2016 eğitim öğretim döneminde yapılan eğitim ve öğretim desteği başvurusunda;'in ili için teşvik ödemesi almaya hak kazanan öğrenciler arasında yer aldığı ancak il için ayrılan destek kontenjanı dolduğu için öğrencisi olduğu Özel Ortaokuluna destek kapsamında yerleştirilemediği, ayrıca Özel Ortaokuluna 8.sınıf düzeyinde kurum içi ve kurum dışı yerleştirme yapılamadığı anlaşılmış olup, öğrencinin destek kapsamında Özel Ortaokuluna yerleştirilememesine ilişkin **idari işlemde ilgili mevzuat açısından hukuka aykırılık bulunmamaktadır**. Bununla birlikte **araştırma ve incelemenin genişletilmesi için özel ve teknik bilgiye ihtiyaç duyulduğundan konusunda uzman ve bilirkişiliğe engel hali bulunmayan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı'nda görevli Öğretim Üyeleri Prof. Dr. ..., Doç. Dr. ...ve Doç. Dr. ...'nin resen bilirkişi seçilmesi uygun bulunmuş olup, 16/05/2016 tarihli 6133 sayılı Bilirkişi Raporu'nda söz konusu bilirkişi heyeti tarafından "2015-2016 öğretim yılı için verilen eğitim ve öğretim desteği başvurularına ilişkin iş ve işlemlere esas teşkil eden Eğitim ve Öğretim Desteği Uygulama e-Kılavuzu hükümleri ile Eğitim ve Öğretim Desteği Yerleştirme Usul ve Esasları açısından öğrencilerin yerleştirme puanlarının doğru hesaplandığı; bu kapsamda ...'in yerleştirme puanının da doğru hesaplandığı" tespit edilmiştir.**

15) Şikayete konu hususlardan *eğitim ve öğretim desteği verilebilecek öğrencilerin tespit formu* incelendiğinde öğrenci değerlendirme kriterleri arasında "*öğrencilerin başarısı, ailenin aylık toplam geliri, ailede öğrenim gören diğer çocuklar, anne ve babanın durumu, öğrencinin aldığı disiplin cezaları (uyarma cezaları hariç), kanununun 13 üncü maddesinde belirtilen harp veya vazife malulü sayılanların ilk ve orta öğrenim çağındaki çocukları ile haklarında koruma, bakım veya barınma kararı verilen çocuklar*" kriterlerinin bulunduğu, söz konusu kriterlerin ayrı ayrı puanlandırıldığı, tespit formunun yanı sıra Eğitim ve Öğretim Desteği Uygulama e-Kılavuzu ekinde yer alan kira gelir taahhütnamesinin de velinin beyanına göre puanlamada dikkate alındığı anlaşılmaktadır.

15.1) adına 2015-2016 eğitim öğretim yılı için düzenlenmiş *Eğitim ve Öğretim Desteği Verilebilecek Öğrencilerin Tespit Formunda*, ...'in bir önceki yıldaki başarı durumu kriteri için 96,4871, ailesinin aylık toplam geliri kriteri için 320, anne ve babasının durumu kriteri için 40 olmak üzere toplam 456,4871 puan aldığı görülmüş olup, öğrenciye ait tespit formunda, yönetmelik ekindeki formda öğrenci değerlendirme kriterleri için belirlenmiş puan değerlerine uygun şekilde puanlama yapıldığı anlaşılmaktadır.

16) 12.1 numaralı kısımda açıklandığı üzere 2015 yılında belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda 1, 5 ve 9 ncu sınıf seviyelerine daha fazla kontenjan ayrılması ile 11.2 numaralı kısımda açıklandığı üzere hem kılavuzda hem de usul ve esaslarda alt sınıf seviyelerinden üst sınıflara doğru yerleştirme yapılması kriterlerinin birlikte uygulanmasının, destek kontenjanı dağılımının ara sınıf öğrencilerinin bu destekten istifade imkanını kısıtladığı değerlendirilmektedir.

16.1) Nitekim idarenin gönderdiği bilgi ve belgelerde sunulan 2015 ve 2016 yıllarına ait Ankara İli Yerleştirme Verileri üzerinde yapılan incelemede, 2014 yılında 1.sınıfa 2830, 5. sınıfa 2622, 9.

sınıfa 3410 öğrenci destek kapsamında yerleştirilirken, 2015 yılında 1.sınıfa 4569, 5. sınıfa 4380, 9. sınıfa 6001 öğrenci yerleştirildiği, idarenin kontenjan dağılımında 1, 5 ve 9 ncu sınıf seviyeleri lehinde 2015'te yaptığı değişiklik sonrasında 2014 yılında 6. sınıfa 1515, 7. sınıfa 1481, 8. sınıfa 1257 destek kontenjanı kullandırıldığı halde 2015 yılında 6. sınıfa 1351, 7. sınıfa 8 (tamamı kaynaştırma öğrencisi), 8. sınıfa 13 (tamamı kaynaştırma öğrencisi) öğrencinin destek kontenjanı kapsamında yerleştirildiğinin anlaşıldığı, dolayısıyla usul ve esaslarda yapılan değişiklik sonucunda 2015 yılında yapılan yerleştirmelerde 7. ve 8. sınıf seviyelerinde Ankara ilinde kaynaştırma öğrencileri dışında hiçbir öğrencinin destekten faydalanmadığı görülmektedir.

16.2) Özel Ortaokulunda 2014-2015 döneminde 1. yerleştirmede (.../2014) 7. sınıfta 26, 8. sınıfta 15 öğrenci, 2. yerleştirmede (24/09/2014) 7. sınıfta 14, 8. sınıfta 22 öğrencinin eğitim ve öğretim desteği aldığı, 2014-2015 döneminde 7. sınıf öğrencisi olan ...'in 2. yerleştirmede destek puanının 32, YSBP'nin 94,6417 olduğunu, bulunduğu sınıf seviyesine yani 7. sınıfa son yerleşen öğrencinin destek puanının 32, YSBP'nin 95,967 olduğu ve puan eşitliğinde YSBP büyük olan öğrencinin öncelikli yerleştirildiğinin belirtildiği, 2015 yılında ...'in öğrencisi olduğu 8.sınıf düzeyinde Özel Ortaokuluna kurum içi ve kurum dışı yerleştirme yapılamadığı, 2015-2016 eğitim ve öğretim desteği 1 .yerleştirme sonuçlarına göre 5.sınıf düzeyinde 15 öğrenci yerleştirilmiş olup en düşük yerleştirme puanının 358,2468 olduğu, aynı okula 6.sınıf düzeyinde 7 öğrenci yerleştirilmiş olup en düşük yerleştirme puanının 412,2874 olduğu bildirilmiştir.

16.3) Nitekim 16 numaralı paragraf ve devamında yapılan tespit ve değerlendirmeler konusunda Bilirkişi Raporu'nda *“il için ayrılan destek kontenjanının dolması nedeniyle bir öğrencinin tercihinin yerleştirilmemesi durumunun açıklığa kavuşturulması gerektiği, il için ayrılan destek kontenjanı içinde kaynaştırma eğitimi öğrencileri için ayrılan kontenjan önceliği, dışardan tercihte bulunan öğrenciler için kontenjanlar, ara sınıf kontenjanları ve ilkokul, ortaokul ve lise başlangıç sınıfı kontenjanlarının tamamı bulunduğu bazı durumlarda yüksek bir puana sahip olan ara sınıf öğrencileri için il kontenjanı, diğer yerleştirmelerle doldurulduğu için destek alma hakkını kaybedebildiği,(...) (2014-2015 ve 2015-2016 yerleştirme dönemi Ankara ili kontenjanının okul ve sınıf düzeylerine göre dağılım sayılarına ilişkin yüzdeler üzerinden yapılan) hesaplamalar açıkça göstermektedir ki alt sınıflardan başlanarak yapılan yerleştirme ve il kontenjanı sınırlaması eğitim kademelerinin ara ve üst sınıflarına ayrıldığı ifade edilen kontenjanların kullanılmasını olanaksız kılmaktadır. Böylece eğitim kademelerindeki ara sınıflar ve üst sınıflar için önemli bir dezavantaj oluşmaktadır ve bu durum hakkaniyet ilkesi ile bağdaşmamaktadır.(...) Aynı zamanda alt sınıflarda iken destek al(a)mayan ve e-kılavuzdaki ölçütler bakımından koşullarında değişiklik oluşan öğrencilerin destekten yararlanma olasılığı kalmamaktadır. Bu dezavantajı gidermek için ara ve üst sınıflardaki öğrencilerin de belirli bir oranda destekten faydalanmasını sağlayacak düzenleme yapılması gerekli görünmektedir. Sınıf seviyelerinden 1., 5. ve 9. sınıflara özel okulun eğitim ve öğretim destek kontenjanının % 40'ı kadar, diğer sınıf seviyelerinin her birine okulun destek kontenjanının % 20'si kadar öğrenci yerleştirilmesi uygulamasının bir önceki (2014-2015) uygulamaya göre ara ve üst sınıflara verilecek destek sayısının daha da azalmasına neden olmaktadır.(...) Alt sınıflardan yerleştirmeye başlanması ve ara sınıflara daha az bir yüzdenin uygulaması ilkeleri “il kontenjanının dolması” söz konusu olduğunda ara ve üst sınıflarda destek verilecek öğrenci sayısını sifıra indirebilmektedir.” görüşünde bulunmuşlardır.*

17) Uygulamada Ankara, İstanbul, İzmir gibi nüfus oranı yüksek olan illerde eğitim ve öğretim desteği il kontenjanlarının tamamının yoğun talep nedeniyle kullanıldığı, il kontenjanının il genelindeki “ortaokul sayısı, derslik sayısı, bina kontenjanı” ile ilin sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesi katsayısı dikkate alınarak belirlendiği, bunun ildeki teşvikli bina kontenjanının %50’sini geçmediği, eğitim ve öğretim desteği okul kademelerine göre 2015-2016 dönemi için Ankara il kontenjanlarına bakıldığında ise, okul öncesi 2285, ilkokul 6525, ortaokul 5478, lise 11536 olmak üzere toplam 25825 kişiye kontenjan ayrıldığına açıkladığı görülmektedir.

17.1) Bu doğrultuda il geneli kontenjanın ildeki okullara göre dağılımının yapıldığı, ildeki öğrencilerin her sınıf seviyesinde ayrı ayrı olmak üzere puanlarına göre sıralandığı, ancak eğitim ve öğretim desteğinden yararlanmaya hak kazanan öğrencinin okulun eğitim süresince bu haktan yararlandığı, başka bir deyişle ilkokul birinci sınıftan dördüncü sınıf sonuna kadar, beşinci sınıftan sekizinci sınıfın sonuna kadar, dokuzuncu sınıftan on ikinci sınıfın sonuna kadar eğitim ve öğretim desteğinden öğrencinin yararlandırılmasının öngörüldüğü, ara sınıflarda okuyan öğrencilerin destekten yararlanmak için başvuru yapabilmesi mümkün olmakla birlikte 16 numaralı kısımda açıklanan sebeplerle ve kaynaştırma programına tabi öğrencilerin öncelikli yerleştirilmesi gibi uygulamaların da etkisiyle, ara sınıfların destek kontenjanının sınırlı kaldığı, dolayısıyla *sınıf, okul ve il bazında yerleştirme puanlarının değişebildiği, bu durumun kontenjan dağılımına ve yerleştirme sonuçlarına yansıdığı ve velilerde uygulamanın doğru bir şekilde yapıldığına ilişkin tereddüt oluşmasına sebebiyet verdiği* değerlendirilmektedir.

18) ...’e yönelik tesis edilen idari işlemin hukuka uygun olduğu değerlendirilmekte birlikte şikayetçinin diğer iddiaları **hakkaniyet açısından incelendiğinde**, idarenin, 2015-2016 döneminde ikinci kez gerçekleştirdiği eğitim ve öğretim desteği uygulamasının sonuçlarını velilerin uygulamaya ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığı birimlerine yaptıkları şikayet ve önerileri de dikkate almak suretiyle değerlendirerek, uygulama usul ve esaslarını, tüm sınıf seviyelerinin destekten eşit bir şekilde istifade edebilmesine imkan verecek şekilde yeniden düzenlemesinin eşitlik ve hakkaniyet açısından daha uygun olacağı mütalaa edilmektedir.

19) Ayrıca şikayetçinin iddiaları bakımından *Eğitim ve Öğretim Desteği Verilebilecek Öğrencilerin Tespit Formu’nda (Ek-12)* yer alan kriterlerin ve bunlara ilişkin puanlandırmanın daha detaylı bir şekilde düzenlenmesinin eşitlik ve hakkaniyet açısından gerekli olduğu düşünülmektedir. Her ne kadar 11.3 ve 11.4 numaralı kısımlar uyarınca formda sunulan bilgi ve belgelerin doğruluğundan hukuken veli ve okul yöneticileri sorumlu tutulmakta ise de **ailelerin gelir durumuna ilişkin puanlandırmanın nihai aşamada yerleştirme puanını büyük ölçüde etkilediği anlaşıldığından, idarenin velilerin beyanlarını teyit eden nitelikte ilave bir belgelendirme talep etmesinin, başvurucular açısından eşitlik ve hakkaniyetin sağlanması için gerekliliği düşünülmektedir.**

19.1) Tespit formu açısından ailenin aylık toplam geliri beyan edilirken değerlendirmede velilerin/vasilerin bildirimini doğrultusunda formdaki bilgilerin esas alındığı görülmektedir. **İdarenin başvurucuları iyi niyetli kabul etmesi hukuken anlaşılır olmakla birlikte**, 11.4 numaralı kısım uyarınca ailenin gelir durumunu gösteren belgenin vergi dairesi, *muhasebe birimleri veya ilgili kişi*, kurum ve kuruluşlardan alınacak olması ile kira gelir taahhütnamesinin düzenlenmesinin velinin inisiyatifine bırakılmış olması nedeniyle bu durumda beyanların doğruluğunu idarenin teyit imkanının bulunmadığı, öğrencilerin yerleştirme puanlarını doğrudan etkileyebilecek sonuçları

dikkate alındığında, bu konudaki belgelendirmenin yeniden düzenlenerek velilerin Maliye Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu birimleri gibi hem kamuda hem özel sektörde çalışan ailelerin mali durumunu resmi olarak belgelendirebileceği kurumlardan belge almaya yönlendirilmesinde fayda mütalaa edilmektedir.

19.2) Ayrıca tespit formunda ailenin gelir durumuna göre puanlamanın gözden geçirilmesi, aylık toplam gelire ait puanlamada, puan farklarının maaş farkları ile orantılı bir şekilde yeniden düzenlenmesi, ailenin oturduğu konutta ev sahibi veya kiracı olması ile lojman hakkını kullanmasının ayrı ayrı puanlandırılmasının hakkaniyet açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda 16/05/2016 tarihli 6133 sayılı **Bilirkişi Raporu'nda** Büyükşehirler gibi kira bedellerinin gelirin önemli bir yüzdesine karşılık geldiği bölgelerde bu durumun dikkate alınması önerilmiş olup, aile gelirine ait puanlamayla ilgili aşağıdaki tespit ve önerilerde bulunulmuştur:

“Eğitim ve Öğretim Desteği e-Kulavuzu ekinde yer alan Eğitim ve Öğretim Desteği Verilecek Öğrencileri Tespit Formu'nda (EK 12) gelir aralıkları ile puan aralıklarının orantılı olmadığı görülmektedir. Puanlamada bir asimetrik durum söz konusudur ve asimetrik puanlama gelir düzeyini farklı ağırlıklandırma ile sonuçlanmaktadır. Asimetrik puanlamanın gerekçesi açıklanmaksızın uygulanması puanların yanlılık düzeyini artırabilir. Bu durum puanlamanın hakkaniyete uygun olmadığı görüşünü güçlendirebilir. Söz konusu probleme çözüm olması bakımında Tablo 1'de verilen puanlama sistemlerinden birisi kullanılabilir.

Tablo 1. Ailenin Aylık Gelir Değişkeninin için puanlama sistemi önerisi

Ailenin Aylık Geliri	Puan Değeri (1)	Eksilen	Puan değeri (2)	Eksilen
1000 TL den daha az ise	340		340	
1000-1500 TL arası ise	330	10	335	5
1501-2500 TL arası ise	315	15	325	10
2501-3500 TL arası ise	195	20	310	15
3501-4500 TL arası ise	270	25	290	20
4501-5500 TL arası ise	240	30	265	25
5501-6500 TL arası ise	205	35	235	30
6501-7500 TL arası ise	165	40	200	35
7501-8500 TL arası ise	120	45	160	40
8501-9500 TL arası ise	70	50	115	45
9501-10500 TL arası ise	15	55	65	50
10500 TL den fazla ise	0		10	55

Tablo 1’de verilen gelir aralıkları Eğitim ve Öğretim Desteği Verilebilecek Öğrencileri Tespit Formundaki taban ve tavan aralıkları korunarak oluşturulmuş ve gelir aralıkları simetrik olarak dağıtılmıştır. Tablo 1’den anlaşılacağı üzere iki farklı puanlama sistemi önerilmiştir. Birinci puan değerleri elde edilirken, tavan aylık gelirine 0 puan verme amacı güdülmüş ve en yüksek puandan 10 puan düşükten sonra her gelir düzeyi için bir önceki azalışa 5’er puan eklenen puan azalışları

gerçekleştirilmiştir. İkinci puan değerleri elde edilirken tavan puandan 5 puan eksiltmeyle başlanmış ve her gelir düzeyi için bir önceki azalışa 5'er puan eklenen puan azalışları gerçekleştirilmiştir." hususları belirtilmiştir.

19.3) Tespit formunun anne ve babanın durumuyla ilgili kısmı "anne ve baba ölü 100 puan; anne veya baba ölü 80 puan; anne ve baba ayrı 40 puan" ve "Vazife başında vefat etmiş MEB personeli çocuğu 70 puan" şeklinde düzenlenerek MEB personeli lehinde ilave puanlama yapılmasının ilgili mevzuat açısından kanuni dayanağı bulunmamaktadır. Böylelikle vazife başında vefat etmiş MEB personeli çocuğu olan bir öğrencinin, hem "anne ve baba ölü 100 puan; anne veya baba ölü 80 puan" kriterlerinden hem de "Vazife başında vefat etmiş MEB personeli çocuğu 70 puan" kriterlerinden puan alması söz konusu olabilecektir. Bunun yanısıra formda yer alan öğrencinin "Aldığı disiplin cezaları -100" kriteri açısından Bilirkişi Raporunda farklı sayıda ceza alan öğrencilere aynı puanı vermenin hakkaniyet açısından uygun olarak değerlendirip değerlendirilemeyeceğine dikkat çekilerek, öğrencinin aldığı disiplin cezaları ölçütünün nasıl puanlandığının açıklanması gerekliliğine dikkat çekilmiştir.

20) Hakkaniyet açısından yukarıda değerlendirilen tüm hususlar, şikayete konu incelemenin dayanağını oluşturan 5580 sayılı kanunun ilgili madde gerekçesinin uygulamada gözetilmesi açısından da gerekli görülmektedir. Milli Eğitim Temel Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 5580 sayılı yasaya eklenen ek 1. maddenin gerekçesinde sosyal devlet ilkesi gereği başarılı ve ihtiyaç sahibi öğrencilerin nitelikli eğitim almalarının amaçlandığı ve desteğin nesnel ölçütlere göre verilmesinin öngörüldüğü belirtilmiştir.

21) Yukarıdan bu yana yapılan açıklamalar, bilgi belgeler, idarenin cevapları, iddialar yeterli, gerekçeli, olaya uygun kanaat verici bilirkişilerin mütalaaları ve tüm dosya birlikte değerlendirildiğinde; nihai aşamada idarenin şikayete konu eğitim ve öğretim desteğine ilişkin uygulama usul ve esaslarını belirleme konusunda ilgili mevzuat çerçevesinde takdir yetkisi bulunmakla birlikte, uygulamanın sonuçlarını ve geri bildirimleri değerlendirmek suretiyle, T.C. Anayasasının Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevine ilişkin 42. maddesinin devlete yüklediği sorumluluklar da gözetilerek, eşitlik ve adalet çerçevesinde uygulamayı iyileştirmesi, kişiler lehinde daha adil ve dengeli bir dağılım gözetmesi gerekmektedir. Nitekim Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 11/05/1980 tarihinde kabul edilen İdari Takdir Yetkisinin Kullanılmasına İlişkin R(80)2 Sayılı Tavsiye Kararına Ek Takdir Yetkisinin Kullanılmasında Uygulanacak Temel İlkeler bölümünde, "Takdir yetkisini kullanan bir idari makam; (1) Yetkinin verilmiş amacından başka amaç güdemez. (2) Yalnızca olaya ilişkin öğeleri hesaba katarak nesnellığe ve tarafsızlığa uyar. (3) Hakkaniyete uymayan ayırıcılığı önleyerek yasa önünde eşitlik ilkesini gözetir. (4) İşlemin amacıyla, kişilerin hakları, özgürlükleri veya menfaatleri üzerindeki olumsuz etkileri arasında uygun bir denge sağlar." ifadelerine yer verilmiştir. Bu bakımdan kanun yapıcının 5580 sayılı kanunun madde gerekçesinde belirttiği hususlar da dikkate alınmak suretiyle hakkaniyet açısından ilgili tebliğ, kılavuz ile usul ve esasların gözden geçirilmesi, **eğitim ve öğretim desteğine ilişkin yerleştirme sürecinin ara sınıflar açısından daha dengeli ve adil dağılım yapılabilmesi ve ailelerin gelir durumunun tespitinin puanlama kriterleri ve beyan usulü açısından yeniden değerlendirilerek gerekli tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyulduğu,** yapılacak düzenlemelerin 2016-2017 eğitim ve öğretim dönemine ait eğitim ve öğretim desteği başvuru ve yerleştirme takvimi açıklanmadan önce uygulamaya geçirilmesinin gerekli olduğu,

dolayısıyla idarenin eşitlik ilkesini gözetmesi, idari bir işlem olarak eğitim ve öğretim desteğinin amacıyla, bu destekten istifade etmeye hak kazananların menfaatleri üzerindeki olumsuz etkileri arasında uygun bir denge sağlanması gerektiği kanaat ve sonucuna varılmıştır.

D. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme:

22) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13 üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının, 17 inci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi şikâyete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan haklara da aykırı bir durum tespit edilememiştir.

E. İyi Yönetişim İlkeleri Yönünden Değerlendirme:

23) Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun hareket etmeleri değil; aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri beklenmektedir.

28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “İyi yönetim ilkeleri” başlıklı 6 ncı maddesinde “*Kurum, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum ve davranışta bulunup bulunmadığını gözetir ve iyi yönetim ilkelerine uyar.*” hükmü yer almaktadır. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının 41 inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup, benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen “Avrupa Doğru İdari Davranış Yasası” nda da yer verilmiştir.

24) Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; şikâyet başvurusu kapsamında Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin idare tarafından süresi içerisinde gönderildiği, idarenin makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması kararların geciktirilmeksizin bildirilmesi, nezaket, hesap verilebilirlik **ilkelerine uyduğu**, ancak, karara karşı başvuru yollarını gösterme **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup, idarenin bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT:

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması:

25) 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21’inci maddesinin birincisi fıkrası uyarınca, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli Kısmen Tavsiye Kısmen Ret kararının şikâyetçiye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu:

26) 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması başlıklı 40'inci maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı varsa 60 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde Ankara İdare Mahkemesine yargı yolu açıktır.

V. KARAR:

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre şikayetin **KISMEN KABULÜ ile KISMEN REDDİNE;**

1.Şikayetçinin kızına ait 2015-2016 eğitim öğretim dönemi eğitim ve öğretim desteği yerleştirme sonucuna ilişkin işlemde yürürlükteki mevzuat uyarınca hukuka aykırılık bulunmadığı anlaşıldığından şikayetçinin kızı ...'in yerleştirme işlemi sonucuna itirazı bakımından şikayetin **REDDİNE,**

2.Şikayetin "eğitim ve öğretim desteği verilebilecek öğrencilerin tespit formunda yer alan kriterlere verilen puanlama sisteminde aykırılıklar ve bazı eksikler olduğu, Milli Eğitim Bakanlığınca hakkaniyete uygun olmayan şekilde öğrencilere destek verildiği" iddialarına ilişkin kısmı ile şikayetçinin konunun incelenerek karar verilmesi talebi bakımından **KABULÜNE,**

3.Eğitim ve öğretim desteğine ilişkin yerleştirme sürecinde ara sınıflar açısından daha dengeli ve adil dağılım yapılabilmesi, başvuruya hak kazanan tüm adaylara eşit ve hakkaniyete dayalı bir şekilde destekten istifade imkanının tanınması için ilgili tebliğ, kılavuz ile usul ve esasların gözden geçirilmesi ve ailelerin gelir durumunun tespitinde kullanılan kriterlerin ve puanlamanın yukarıda yapılan tespitler gözetilerek yeniden yapılması, gerekli tüm düzenlemelerin 2016-2017 eğitim ve öğretim dönemine ait eğitim ve öğretim desteği başvuru ve yerleştirme takvimi açıklanmadan önce uygulamaya geçirilmesi yönünde mağduriyetin makul sürede giderilmesi hususunda yeni bir işlem tesisi için **MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA TAVSİYEDE** bulunulmasına,

6328 sayılı Kanununun 20 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Milli Eğitim Bakanlığınca bu karar üzerine tesis edilecek işlem ya da tavsiye edilen çözümün uygulanabilir nitelikte görülmediği takdirde gerekçesinin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Bu kararın **ŞİKÂYETÇİYE ve MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI'NA TEBLİĞİNE,**

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi